

Պրոլետարներ բոլոր երկրների, միացե՛ք:

ՀԿԳ Կենտկոմի
պրոպագանդայի և
ագիտացիայի բաժին

ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲՐՆԿՈՒՄ

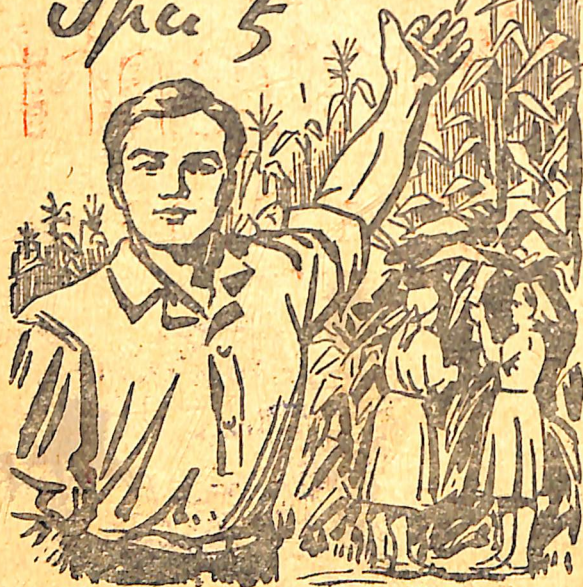
ՊՐՈՍՏՈՒ

16

1961

ԵԳԻՊՏԱՆՈՐԵՆԸ

Եւրո 5, յուղ 5,
Միս 5

Մերողական օգնություն ագիտատուներին	
Խ. ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ.— Կոմունիզմի համար մղվող պայքարի մեծ ծրագիրը	3

Նյութեր գրույցների համար

Ա. ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ.— Զրույց ՍՄԿՊ նոր Կանո- նադրության նախագծի մասին	22
Վ. ՍԱՀԱԿՅԱՆ.— 700 հազար կիլոմետր երկրա- գնդի շուրջը	31
Դիտողական նյութեր	40

Օգնություն ագիտատուներին

Քեմաներ և զրականություն ագիտատուների գրույցների համար	43
--	----

Խմբագրության հասցեն.— Երևան, ՀԿՊ Կենտկոմ,
II հարկ, 60-րդ սենյակ, հեռախոս՝ 2—52—78:

СОДЕРЖАНИЕ

Стр.

МЕТОДИЧЕСКАЯ ПОМОЩЬ АГИТАТОРАМ

Х. Овакимян—Великая Программа борьбы за коммунизм 3

МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ БЕСЕД

А. Гаспарян — Беседа о проекте нового
Устава КПСС 22

В. Саакян—700 тысяч километров вокруг Земли 31

Наглядные материалы	40
---------------------	----

В ПОМОЩЬ АГИТАТОРАМ

Темы и литература для бесед агитаторов: . 43

7519-61

ԿՈՄՈՒՆԻԶՄԻ ՀԱՄԱՐ ԾՆԱՈՂ
ՊԱՅՔԱՐԻ ՄԵԾ ԾՐԱԳԻՐԸ

«Սովետական մարդկանց ներկայիս սե-
րունդը կապրի կոմունիզմի օրոք» — ՍՄԿՊ
Ծրագրի նախագիծը եզրափակող այս խոս-
քերը կայծակի արագությամբ տարածվեցին
Հոլազնդի բոլոր անկյուններում, Թարգ-
մանվեցին բոլոր լեզուներով, արձագանք
գտան Հարյուր միլիոնավոր մարդկանց
մտքերում և սրտերում:

Վրա հասավ այն ժամանակը, երբ մարդը
 ոչ թե մտորումների ու երազանքի մեջ, այլ
 իրականում, իր սեփական ձեռքերով կեր-
 տում է կոմունիզմի մշտական գոն հոյակապ
 շենքը:

Այո՛, մենք կապրենք կոմունիզմի ժամանակ, և մեր ետևից վաղ թե ուշ կգնան բոլոր ժողովուրդները:

Ահա թե ինչու Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Ծրագրի նախագիծը հանդիսանում է մեր դարաշրջանի համաշխարհային-պատմական նշանակալից

ունեցող մեծագույն փաստաթուղթը, ժողովուրդների պատմության քառուղիները լուսավորող փարոսը:

Վերոհիշյալ թեմայով զրույց անցկացնելիս ցանկալի է, որ ազիտատորն սկզբում համառոտակի կանգ առնի պարտիայի նախորդ ծրագրերի վրա, վերլուծի նրանց աչքի ընկնող դերը պրոլետարիատի զիկտատուրայի հաստատման և սոցիալիզմի կառուցման համար մղվող պայքարում:

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի նոր, երրորդ Մրագիրը՝ Կոմունիստական հասարակարգի կառուցման Մրագիրն է, որն ստեղծագործաբար ընդհանրացնում է սոցիալիզմի կառուցման պրակտիկան, համաշխարհային ռեուլյուցիոն շարժման բազմահարուստ փորձը, և մարդկության պատմության մեջ առաջին անգամ առաջ է քաշում կոմունիստական հասարակարգի կառուցման, ամբողջ մարդկության դարավոր երազանքի իրականացման համար ծավալուն պայքարի գիտականորեն հիմնավորված կոնկրետ պլանը:

Նոր Մրագիրն ընդգրկում է կոմունիզմի համար մղվող պայքարում սովետական ժողովրդի, սոցիալիզմի համաշխարհային սիստեմի, միջազգային կյանքի զարգացման բո-

լոր հիմնական հարցերը, նրանում հանգամանորեն շարադրված են պարտիայի խոնդիրներն առաջիկա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում պետք է վճռվի մարդկության ճակատագիրը դեպի կոմունիզմ նրա առաջընթացի ճանապարհին:

Ստեղծագործական մարքսիզմ-լենինիզմի այդ ոգեշունչ մանիֆեստում տրված է աղբի դարաշրջանի ծավալուն բնորոշումը, որի հիմնական բովանդակությունը Հոկտեմբերյան ռեուլյուցիայի սկսած անցումն է կապիտալիզմից սոցիալիզմին, խոր կերպով վերլուծված են կապիտալիզմի զարգացման հիմնական օրինաչափությունները, ցույց է տրված, որ ամբողջ համաշխարհային կապիտալիստական սիստեմը հասունացել է պրոլետարիատի սոցիալիստական ռեուլյուցիայի համար, կապիտալիզմը՝ կոմունիզմով փոխարինելու համար:

Մրագրի նախագծում համոզիչ կերպով ցույց է տրված Հոկտեմբերյան ռեուլյուցիայի և ՍՍՌՄ-ում սոցիալիզմի հաղթանակի համաշխարհային-պատմական նշանակությունը, ամփոփված են Կոմունիստական պարտիայի ղեկավարության մեջ սովետական ժողովրդի անցած պայքարի ու հաղթանակների փառապանծ ուղու արդյունքները:

«Դեպի սոցիալիզմ տանող գլխավոր ճանապարհը հարթված է», — ասվում է նախագծում:

«Կոմունիզմը, — կարդում ենք նախագծում», — անդասակարգ հասարակարգ է արտադրության միջոցների միասնական համաժողովրդական սեփականության, հասարակության բոլոր անդամների սոցիալական լիակատար հավասարության, որտեղ մարդկանց համակողմանի զարգացման հետ մեկտեղ շարունակ զարգացող գիտության և տեխնիկայի հիման վրա կաճեն նաև արտադրողական ուժերը, հասարակական հարստության բոլոր աղբյուրները լիառատ կհորդեն և կիրադործվի «Յուրաքանչյուրից՝ ըստ ընդունակությունների, յուրաքանչյուրին՝ ըստ պահանջմունքների» մեծ սկզբունքը: Կոմունիզմը ազատ և գիտակից աշխատավորների բարձր կազմակերպված հասարակություն է, որտեղ կհաստատվի հանրային ինքնավարություն, հասարակության բարօրության համար կատարվող աշխատանքը բոլորի համար կդառնա առաջին կենսական պահանջ, գիտակցված անհրաժեշտություն, յուրաքանչյուրի ընդունակությունները կգործադրվեն ժողովրդի համար առավելագույն օգտավետությամբ»:

Եվ այդ հասարակարգի կառուցումը հեռավոր ապագայի հարց չէ, այն կառուցվում է այսօր, սովետական ստեղծարար ժողովուրդն իր հերոսական աշխատանքով օրեցօր մոտենում է կոմունիզմի բաղձալի ասիերին:

Զրույցի այս բաժնում անհրաժեշտ է ունկրնդիրներին խոր կերպով պարզաբանել կոմունիստական շինարարության գլխավոր խնդիրներն ու հիմնական էտապները:

Խոսելով Սովետական իշխանության տարիներին ժողովրդական տնտեսության զարգացման բնագավառում սովետական ժողովրդի ձեռք բերած վիթխարի հաղթանակների մասին, ագիտատորը պետք է հանգամանորեն պարզաբանի, թե ինչ է արվելու մեր երկրում 20 տարվա ընթացքում պարտիայի և սովետական ժողովրդի գլխավոր տնտեսական խնդիրը՝ կոմունիզմի նյութատեխնիկական բազայի ստեղծման խնդիրը յուժեղու համար:

Մեր պլանները բնութագրող թվերի մեջ հնչում է կոմունիզմի կառուցման սիմֆոնիան:

Կոմունիզմի նյութատեխնիկական բազայի ստեղծման վիթխարի խնդրի մասին դադափար կազմելու համար բավական է նշել, որ արդյունաբերական արտադրանքի ծավա-

լը 10 տարում մեր երկրում պետք է ավելանա մոտ 2,5 անգամ, իսկ 20-տարվա ընթացքում՝ առնվազն 6 անգամ: Դա նշանակում է, որ 1980 թվականին Սովետական Միությանը շատ հետ կթողնի ԱՄՆ-ի արդյունաբերական արտադրության աշխարհային ընդհանուր ծավալը:

Մեր արդյունաբերությունը երկրորդ տասնամյակի վերջին տարեկան կարտադրի 2.700—3000 միլիարդ կիլովատ-ժամ էլեկտրաէներգիա և կծուլի մոտավորապես 250 միլիոն տոննա պողպատ:

Բուռն թափով զարգանալու են քիմիական արդյունաբերությունը, մեքենաշինությունը, տրանսպորտը, ռեակտիվ տեխնիկան, կապի բոլոր միջոցները, ժողովրդական սպառման առարկաների արտադրությունը: Առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվելու արտադրության բոլոր ճյուղերի և տեսակների տեխնոլոգիայի մշտական կատարելագործմանը, արդյունաբերության ավելի ու ավելի ռացիոնալ տեղաբաշխմանը, գիտատեխնիկական առաջադիմության առավելագույն արագացմանը, ձեռնարկությունների մասնագիտացմանն ու կոոպերացմանը:

Մրադրի նախագծում նշվում է, որ հզոր արդյունաբերության հետ մեկտեղ ծաղկուն,

բազմակողմանիորեն զարգացած և բարձր մթերատու գյուղատնտեսության ստեղծումը կոմունիզմի կառուցման պարտադիր պայմանն է: Կազմակերպելով գյուղատնտեսության արտադրողական ուժերի հզոր վերելքը՝ պարտիան խնդիր է դնում. ա) ստեղծել բնակչության համար սննդամթերքի, իսկ արդյունաբերության համար հումքի առատություն, բ) ապահովել սովետական գյուղի աստիճանական անցումը կոմունիստական հասարակական հարաբերություններին, հիմնականում վերացնել քաղաքի և գյուղի տարբերությունները: Այդ խնդիրների լուծումը պահանջում է բազմակողմանիորեն մեքենայացնել և ինտենսիֆիկացնել գյուղատնտեսությունը, բարձրացնել բոլոր կոլտնտեսություններում և սովխոզներում հողագործության և անասնաբուծության կուլտուրան, շեշտակիորեն բարձրացնել բոլոր կուլտուրաների բերքատվությունը, ավելացնել արտադրանքի ստացումը յուրաքանչյուր հեկտարից՝ աշխատանքի ու միջոցների ծախսումների ըստ ամենայնի խնայողությամբ:

Կոմունիզմի ուղիով գյուղի հետագա առաջընթացը տեղի կունենա սոցիալիստական տնտեսության երկու ձևերի՝ կոլտնտեսու-

թշուհները և սովխոզները զարգացման և կատարելագործման ճանապարհով։

Կոլտնտեսային կարգը, ասված է նախագծում, սովետական սոցիալիստական հասարակության անկապտելի մասն է, դեպի կոմունիզմ գյուղացիության աստիճանական անցման՝ վ. ի. Լենինի նշած, պատմականորեն ստուգված ուղին։

Նշելով կոլտնտեսային կարգի մեծագույն առավելությունները և կենսունակությունը, ագրտատորը պետք է ընդգծի, որ կոլտնտեսային ձևը լիովին համապատասխանում է գյուղի ժամանակակից արտադրողական ու ժերի մակարդակի ու դրանց զարգացման պահանջներին, թույլ է տալիս արդյունավետ կերպով կիրառել նոր տեխնիկան ու գիտությունը նվաճումները, ռացիոնալ ձևով օգտագործել աշխատանքային ռեսուրսները։ Կոլտնտեսությունը, որպես տնտեսության հանրային ձև, ապահովում է արտադրության կառավարումը հենց կոլտնտեսային մասնակաների կողմից, ծավալում է նրանց ստեղծագործական նախաձեռնությունը, կոլտնտեսականներին դաստիարակում է կոմունիզմի ոգով։ «Կոլտնտեսությունը կոմունիզմի դրպոց է գյուղացիության համար», — կարող էր ենք նախազգուշացնել։ Մրադրում ընդգծվում

է բանվոր դասակարգի և կոլտնտեսային գյուղացիության անխախտ դաշինքի ամրապնդման քաղաքական և սոցիալ-տնտեսական վճռական նշանակությունը ՍՍՌՄ-ում կոմունիզմի կառուցման համար։

Այնուհետև զրույցի ընթացքում պետք է կանգ առնել գյուղատնտեսական մթերքների ասպարեզում ամբողջ բնակչության ու ժողովրդական տնտեսության պահանջները լրորել բավարարելու նպատակով պարտիայի առաջադրած խնդիրների վրա։ Նախատեսվում է 10 տարում գյուղատնտեսության արտադրանքի ընդհանուր ծավալը մեծացնել մոտավորապես 2,5 անգամ, իսկ 20 տարում՝ 3,5 անգամ։ Սովետական Միությունը առաջին տասնամյակում ԱՄՆ-ից կանցնի բնակչության մեկ շնչին ընկնող գյուղատնտեսական մթերքների արտադրությամբ։

Հացահատիկային կուլտուրաների համախառն արտադրությունը քսանամյակի ընթացքում կաճի ավելի քան երկու անգամ, իսկ դրանց բերքատվությունը կկրկնապատկվի։ Արագորեն կզարգանա անասնապահությունը։ Մսի արտադրությունը կավելանա առաջին տասնամյակում մոտ 3 անգամ, իսկ 20 տարում՝ մոտ 4 անգամ, կպ-

Թիւր՝ 10 տարում՝ ավելի քան 2 անգամ,
իսկ 20 տարում՝ գրեթե 3 անգամ:

Գյուղատնտեսութեան վերելքի Մրազրի
իրականացումը պայմաններ կստեղծի, որ-
պեսզի կոլտնտեսային սեփականութիւնը
աստիճանաբար մոտենա, իսկ հետագայում
նաև ձուլվի համաժողովրդական սեփակա-
նութեան հետ՝ դառնալով մեկ միասնական
կոմունիստական սեփականութիւն:

Կոլտնտեսային կարգի բնագավառում կա-
տարված մեծագույն վերափոխումները
վճռական ազդեցութիւն կունենան մարդ-
կանց հասարակական հարաբերութիւն-
ների վրա, կվերացվեն քաղաքի և գյուղի
էական տարբերութիւնները, պայման-
ներ կպատրաստվեն բանվորների և գյու-
ղացիների միջև եղած տարբերու-
թիւնները վերացնելու համար, սովետական
հասարակարգը անդասակարգ կոմունիստա-
կան հասարակարգի վերածելու համար:

Այնուհետև ագիտատորը տվյալներ կարող
է բերել առաջիկա 20 տարում Սովետական
Հայաստանի ժողովրդական տնտեսութեան
զարգացման հեռանկարների մասին (այդ
մասին փաստական հարուստ տվյալներ կան
վերջերս ռեսպուբլիկայի պարտիական ակ-
տիվի ժողովում ՀԿՊ Կենտկոմի առաջին

քարտուղար Բնկ. Յա. Ն. Զարոբյանի ղեկուց-
ման մեջ, «Ս. Հ.», 10 օգոստոսի 1961 թ.):

«Ամեն ինչ մարդու համար, հանուն մար-
դու բարօրութեան», — այս սկզբունքը կարմիր
Թելի նման անցնում է Մրազրի նախագծի
միջով, դրա լավագույն վկայութիւնն է պար-
տիայի առաջադրած համաշխարհային պատ-
մական նշանակութիւն ունեցող խնդիրը՝
«Սովետական Միությունում ապահովել ամե-
նաբարձր կենսամակարդակ կապիտալիզմի
ամեն մի երկրի համեմատությամբ»: Զրույ-
ցի այս մասում ագիտատորը ունկնդիրնե-
րին մանրամասն պարզաբանում է այդ
խնդրի իրականացման ուղղութեամբ պար-
տիայի այն վիթխարի ձեռնարկումները,
որոնք երջանկութիւն կբերեն բոլոր մարդ-
կանց համար:

Նոր Մրազրի նախագծում առանձնահա-
տուկ ուշադրութիւն է նվիրվում պետական
շինարարութեան և սոցիալիստական դեմոկ-
րատիզմի հետագա զարգացման բնագավա-
ռում պարտիայի խնդիրների վրա. «Սոցիա-
լիստական դեմոկրատիայի համակողմանի
ծավալում ու կատարելագործում, — ասված է
նախագծում, — բոլոր քաղաքացիների ակ-
տիվ մասնակցութիւնն պետութեան կառա-
վարմանը, տնտեսական և կուլտուրական

շինարարութեան ղեկավարմանը, պետական ապարատի աշխատանքի բարելավում և ներքա գործունեութեան նկատմամբ ժողովրդական վերահսկողութեան ուժեղացում՝ այս է սոցիալիստական պետականութեան զարգացման գլխավոր ուղղութիւնը կոմունիզմի կառուցման ժամանակաշրջանում»:

Պարտիան խնդիր է դնում բարելավել Սովետների աշխատանքը, հասնել այն բանին, որ պետութեան կառավարման դպրոցն անցնեն նորանոր հարշուր հաղարավոր և միլիոնավոր աշխատավորներ, որպէսզի սիստեմատիկաբար նորացվի ղեկավար օրգանների կազմը:

Նախագծում նշվում է, որ սոցիալիստական պետութեան զարգացումը կհանգեցնի այն բանին, որ նա վերափոխվի հասարակական կոմունիստական ինքնավարութեան:

Ազգային հարաբերութիւնների բնագավառում պարտիան խնդիր է դնում էլ ավելի ամրապնդել սովետական ժողովուրդների լենինյան անխախտ բարեկամութիւնը և ապահովել բոլոր սովետական ազգերի էկոնոմիկայի և կուլտուրայի բազմակողմանի զարգացումը, նրանց իրավունքների ընդլայնումը տնտեսական և կուլտուրական շինարարութեան գործում, նպաստելու ազգային

կուլտուրաների հետագա փոխհարստացմանն ու մերձեցմանը, ապահովել ՍՍՌՄ ժողովուրդների ազատ զարգացումը, յուրաքանչյուր քաղաքացու համար ապահովել լիակատար ազատութիւն՝ խոսելու, իր երեխաներին դաստիարակելու և ուսման տալու ցանկացած լեզվով, թույլ չտալով ոչ մի արտոնութիւն, սահմանափակում, կամ հարկադրանք այս կամ այն լեզվի գործածութեան հարցում:

Մայրենի լեզվի հետ մեկտեղ ուսաց լեզուն սովորելը յուրաքանչյուր ազգի և ազգութեան հաղորդակից է դարձնում ՍՍՌՄ մյուս բոլոր ժողովուրդների կուլտուրական նվաճումներին և համաշխարհային կուլտուրային: Եվ դա միանգամայն հասկանալի է: Ռուսաց լեզուն փաստորեն դարձել է ՍՍՌՄ բոլոր ժողովուրդների ազգամիջյան հաղորդակցման և համագործակցութեան ընդհանուր լեզու:

Նոր Ծրագրի նախագծում հստակորեն ձևակերպված են պարտիայի խնդիրները աշխատավորների կոմունիստական դաստիարակութեան, կրթութեան, գիտութեան և կուլտուրայի բնագավառում:

«Պարտիան արդի էտապում գաղափարական աշխատանքում գլխավորն է համարում՝

բոլոր աշխատավորներին դաստիարակել բարձր գիտակցականության և կոմունիզմի նկատմամբ հավատարմության, աշխատանքի ու հանրային տնտեսության նկատմամբ կոմունիստական վերաբերմունքի ոգով, լիովին հաղթահարել բուրժուական հայացքների ու բարքերի մնացուկները, բազմակողմանիորեն, ներդաշնակորեն զարգացնել անհատին, ստեղծել հոգևոր կուլտուրայի իսկական հարստություն»:

Լայն հեռանկարներ են բացվում ժողովրդական կրթության, գիտության, կուլտուրական շինարարության, գրականության և արվեստի բնագավառում:

Համառոտակի սրանք են Կոմունիստական պարտիայի խնդիրները ներքին քաղաքականության բնագավառում: Սովետական Միությունը կոմունիստական շինարարության խնդիրները լուծում է ոչ թե մենակ, այլ սոցիալիստական երկրների եղբայրական ընտանիքում:

Սոցիալիզմի համաշխարհային սիստեմը սոցիալիզմի և կոմունիզմի ուղիով ընթացող, բնդհանուր շահերի ու նպատակների միասնությամբ, միջազգային սոցիալիստական

համերաշխության սերտ կապերով միավորված ազատ ու սովերեն ժողովուրդների սոցիալական, տնտեսական ու քաղաքական համագործակցություն է:

Այստեղ ագիտատորը կոնկրետ փաստերով պատմում է համաշխարհային սոցիալիստական համագործակցության, ժողովուրդների միասնության, տնտեսական, քաղաքական և կուլտուրական համագործակցության և սոցիալիզմի ու կոմունիզմի ուղիով նրանց հետագա առաջընթացի հեռանկարների մասին:

Մրազրի նախագծում ընդգծվում է այն միտքը, որ սոցիալիստական պետությունների զարգացումը նրանց համար ապահովում է սոցիալիզմի կառուցման ժամկետները կրճատելու հնարավորություն, բացում է նրանց ավելի կամ պակաս միաժամանակյա, պատմական մեկ դարաշրջանի շրջանակներում կոմունիզմին անցնելու հեռանկար:

ՍՄԿՊ-ն և սովետական ժողովուրդը առում են ամեն հնարավոր բան սոցիալիստական համագործակցության բոլոր ժողովուրդներին սոցիալիզմի և կոմունիզմի կառուցման գործում աջակցելու համար:

Արտաքին քաղաքականության մեջ ՍՄԿՊ-ի գլխավոր նպատակն է ՍՄՄ-ում

կոմունիստական հասարակարգի կառուցման ու սոցիալիզմի համաշխարհային սիստեմի զարգացման համար ապահովել խաղաղ պայմաններ և բոլոր խաղաղասեր ժողովուրդների հետ համատեղ ջանքերով մարդկությանը փրկել համաշխարհային բնաջնջող պատերազմից:

Արդիականության հիմնական հարցը պատերազմի և խաղաղության հարցն է:

Եթե մեր երկիրը հետևողականորեն վարում է խաղաղության և ժողովուրդների անվտանգության ապահովման, հասարակական տարբեր կառուցվածք ունեցող պետությունների հետ խաղաղ գոյակցության քաղաքականություն, ապա իմպերիալիստական պետությունները համառորեն հրաժարվում են ընդունել մեր խաղաղասիրական առաջարկությունները և բացեիքաց հայտարարում են ՍՍՌՄ-ի և սոցիալիստական մյուս երկրների վրա հարձակման իրենց ցնորամիտ պլանները մասին:

Սակայն սոցիալիստական հզոր լագերի, ոչ սոցիալիստական խաղաղասեր պետությունների, միջազգային բանվոր դասակարգի և խաղաղության գործը պաշտպանող բոլոր ուժերի միացյալ ջանքերով կարելի է կանխել համաշխարհային պատերազմը:

«Պատերազմները վերացնելը, — ասվում է նախագծում, — երկրագնդի վրա հավիտենական խաղաղություն հաստատելը կոմունիզմի աֆատմական միսիան է»: Սովետական ժողովուրդը հաստատ համոզված է, որ խաղաղության գործը կհաղթանակի ամբողջ աշխարհում:

Պարտիան և ամբողջ սովետական ժողովուրդը քաղաքական և աշխատանքային հսկայական ոգևորությամբ ընդունեցին լենինյան կենտրոնական կոմիտեի այդ դարակազմիկ փաստաթուղթը: Ազիտատորը մեր կազմիկ տեղական կյանքից վերցրած օառօրյայի, տեղական կյանքից վերցրած օրինակներով կարող է ցույց տալ, թե ինչպիսիք աշխատանքային հաջողություններով են սիմվոլիզում քաղաքի և գյուղի աշխատավորները հարազատ պարտիայի XXII համագումարը:

Կոմունիստական պարտիայի պատմական մեծագույն փաստաթղթերի առաջ բերած հայրենասիրական խանդավառությունը զուգակցվեց տիեզերական տարածության վաճառման ճանապարհին մեր ժողովրդի մինոր աշխարհացունց սխրագործությանը: 1961 թվականի օգոստոսի 6-ին «Վոստոկ-2» տիեզերանավով երկրի շուրջը տիեզերական երթի մեկնեց Սովետական Միության

բաղաբացի, Կոմունիստական պարտիայի արժանավոր ղալակ Գերման Տիտովը. 25 ժամ տևող տիեզերական ուղևորության ընթացքում նա կտրեց-անցավ ավելի քան 700 հազար կիլոմետր ճանապարհ և ծրագրով նախատեսված առաջադրանքները կատարելուց հետո հաջողությամբ վայրէջք կատարեց սովետական հողում:

Զրույցի վերջում ագիտատորը նշում է, որ Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիան կոմունիզմի կառուցման գործում սովետական ժողովրդի հաղթանակներին կադմակերպիչն ու ոգեշնչողն է:

Սովետական ժողովուրդը կոմունիզմ է կառուցում Կոմունիստական պարտիայի, ընկեր Ն. Ս. Խրուշչովի գլխավորած լենինյան Կենտրոնական Կոմիտեի փորձված ղեկավարությամբ: Սովետական մարդկանց անսահման ուրախություն է պատճառում նախագծի այն հետևությունը, որ բանվոր դասակարգի Կոմունիստական պարտիան դարձել է սովետական ժողովրդի ավանգարդը, ամբողջ ժողովրդի պարտիան, աճել է նրա ղեկավարող և ուղղություն տվող դերը հասարակական կյանքի բոլոր բնագավառներում:

«Պարտիան գոյություն ունի ժողովրդի համար, նրան ծառայելու մեջ է տեսնում իր

գործունեության իմաստը» — ասված է Մրա- գրի նախագծում:

ՍՄԿՊ-ն ստեղծագործական մարքսիզմ-լենինիզմի պարտիա է, մեր ժամանակի ամենաառաջավոր գաղափարների, մարքսիզմ-լենինիզմի գաղափարների հանրաճանաչ դրոշակակիրը:

Մշակելով Մրագրի նախագիծը՝ պարտիան մարքսիզմ-լենինիզմի գանձարանը հարստացրեց նոր դրույթներով ու եզրակացություններով, լուսավորեց դեպի կոմունիզմ տանող համայն մարդկության ուղին:

Կոմունիզմի կառուցումը ՍՍՌՄ-ում կլինի մարդկության մեծագույն հաղթանակը նրա ամբողջ բազմադարյան պատմության ընթացքում: Կոմունիզմը մարդկությանը կազատագրի սոցիալական անհավասարու- թյունից, ճնշման ու շահագործման բոլոր ձևերից, պատերազմների սարսափներից և աշխարհում կհաստատի խաղաղություն, Աշխատանք, Ազատություն, Հավասարություն և Երջանկություն:

Խ. ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ

ԶՐՈՒՅՑ ՍՄԿՊ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՄԱՍԻՆ

Մենք բոլորս պարտիայի նոր Ծրագրի նախագծի մեր դարաշրջանի մարքսիստական-լենինյան մեծագույն փաստաթղթի վիթխարի տպավորության տակ ենք: Բայց ահա հրապարակի վրա է նախահամադրմարյան ևս մի փաստաթուղթ՝ պարտիայի նոր Կանոնադրության նախագիծը, որը նույնպես քրե-նարկվելու և հաստատվելու է ՍՄԿՊ առաջիկա XXII համագումարում: Կարգալուծային, խորանալով նրա յուրաքանչյուր կետի մեջ, զգում ենք այն հզոր մոբիլիզացնող և կազմակերպող ուժը, որ ունի նոր Կանոնադրության նախագիծը: Հանձին նոր Կանոնադրության պարտիան գինվում է կազմակերպական հզոր գեներով, որը լիովին համապատասխանում է կոմունիզմի ծավալուն կառուցման ժամանակաշրջանի ծրագրային խնդիրներին ու դրանց իրագործման միջոցներին: Եվ դա հասկանալի է, քանի որ կոմունիզմի ծավալուն կառուցման ժամանա-

կաշրջանը նշանակում է զարգացման նոր, ավելի բարձր էտապ նաև բուն պարտիայի, նրա քաղաքական, գաղափարական և կազմակերպական աշխատանքի համար:

«Կոմունիզմի ծավալուն կառուցման ժամանակաշրջանը, — ասված է ՍՄԿՊ նոր Ծրագրի նախագիծում, — բնութագրվում է Կոմունիստական պարտիայի, որպես սովետական հասարակության ղեկավար և ուղղություն տվող ուժի, դերի ու նշանակության հետագա անմամբ:

Կոմունիստական հասարակությունը, ի տարբերություն բոլոր նախորդ սոցիալ-տնտեսական ֆորմացիաների, կազմակերպվում է ոչ թե տարեբայություն, այլ մարքս-լենինյան պարտիաների կողմից ղեկավարվող ժողովրդական մասսաների գիտակցա-կան և նպատակալաց գործունեության հե-տևանքով: Իր շարքերում ներկայացուցիչներին առավել առաջավոր ներկայացուցիչներին միավորող, մասսաների հետ սերտ կապված, ժողովրդի մեջ անսահման հեղինակություն վայելող, հասարակության զարգացման օրենքները գիտցող Կոմունիստական պարտիան ապահովում է կոմունիզմի կառուցման ամբողջ աշխատանքի ճիշտ ղեկավարումը, այդ աշխատանքին հաղորդում է կազ-

մակերսված, պլանաչափ, գիտականորեն հիմնավորված բնույթ»:

Մրագրային այդ դրույթներն ամբողջովին իրենց մարմնացումն են գտել նոր Կանոնադրույթյան նախագծում: Նրանում ստեղծագործորեն ընդհանրացված են պարտիական շինարարության հարուստ փորձը, պարտիական կյանքի ու ղեկավարման լենինյան նորմաների, արդի ժամանակաշրջանում պարտիայի առջև ծառացած նոր խնդիրների հիման վրա որոշված են պարտիայի կազմակերպական կառուցվածքը, նրա ներքին կյանքի գլխավոր ղեկավար կանոնները, պրակտիկ գործունեության եղանակները:

«Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիան սովետական ժողովրդի մատական փորձված ավանգարդն է, որը կամավոր հիմունքներով միավորում է ՍՍՌՄ բանվոր դասակարգի, կոլտնտեսային գյուղացիության և ինտելիգենցիայի առաջավոր, առավել գիտակից մասը»:

պարտիայի այդ նոր բնորոշումը, որ տրված է Կանոնադրության նախագծում, թափանցում է կոմունիստների սրտի խորքերը, նրանց մեջ բազմապատկում է հպարտության զգացումը, բարձրացնում նրանց պատասխանատվությանը այն բանի հանդեպ, որ իրենք կրում

են պարտիայի անդամի բարձր կոշումը: Մի՞թե կա առավել մեծ պատիվ, քան լենինյան պարտիային զինվորագրվելը, քան մեր բոլոր ուժերն ու եռանդը, մեր միտքը, մեր բոլոր գիտելիքները, իսկ եթե պահանջվի՝ նաև կյանքը պարտիայի գործին նվիրաբե-րելը:

Նորանում ես մեկ առ մեկ պարտիայի անդամի կանոնադրական պարտականու-թյունների մեջ, ծանոթանում յուրաքանչյուր կոմունիստին արվող իրավունքներին և նո-րից ու նորից զգում այն բարձր դերն ու պատասխանատվությունը, որ ունի ամեն մի կոմունիստ պարտիայի քաղաքականությու-նը կյանքում կիրառելու, մեր երկրում կոմունիզմի հաղթանակը ապահովելու համար մղվող պայքարում:

Պարտիայի կյանքի օրենքն է՝ պարտիական կյանքի լենինյան նորմաների և ղեկավարության կոլեկտիվության սկզբունքի անշեղ պահպանումը, պարտիական մասնա-չի հանդեպ պարտիական օրգանների և նը-րանց աշխատողների պատասխանատվու-թյան բարձրացումը, բոլոր կոմունիստների ակտիվության ու ինքնագործունեության, պարտիայի քաղաքականության մշակման ու կենսագործման մեջ նրանց մասնակցության

աճման ապահովումը, քննադատություն և
ինքնաքննադատությունը զարգացումը: Պար-
տիական կյանքի լենինյան սկզբունքների
հետ անհամատեղելի են անհատի պաշտա-
մունքը և դրա հետ կապված ղեկավարման
կոլեկտիվություն, ներպարտիական դեմո-
կրատիայի և սոցիալիստական օրինակա-
նություն խախտումները: Ծրագրային այդ
դրույթներն են ներթափանցված Կանոնադր-
ություն նախագծի բոլոր գլուխներում և
կետերում: Պարտիան իր կյանքի անխախտ
օրենքն է համարում իր շարքերի գաղափա-
րական ու կազմակերպչական միասնու-
թյունն ու միաձուլությունը, բոլոր կոմու-
նիստների գիտակցական բարձր կարգա-
պահությունը: Առանձնապես սրելով քննա-
դատությունն ու ինքնաքննադատությունը
զարգացնելու անհրաժեշտությունը, Կանո-
նադրության նախագիծը պահանջում է, որ
քննադատությունը ճնշելու և քննադատու-
թյան համար հետապնդելու մեջ մեղավոր
անձինք պարտիական խիստ պատասխանա-
տվություն ենթարկվեն՝ ընդհուպ մինչև
ՍՄԿՊ շարքերից նրանց վտարելը:

Պարտիայի կազմակերպական կառուց-
վածքի ղեկավար սկզբունքը դեմոկրատա-
կան ցենտրալիզմն է, և նոր Կանոնադրու-

թյան նախագիծը կրկին հաստատում է այդ
սկզբունքի անքակտելիությունը: Այդ փաս-
տաթղթում մեծ տեղ է տրված պարտիայի
ղեկավար օրգանների կազմի՝ յուրաքանչյուր
ընտրության ժամանակ ըստ համապատաս-
խան համամասնությունների թարմացնելու
հարցերին: Սա նոր պահանջ է, և դրա նշա-
նակությունը անգնահատելի է: Այդ սկզբուն-
քի կիրառման շնորհիվ պարտիայի ղեկա-
վար օրգաններում կսկսվի նոր թարմ ուժերի
ավելի լայն հոսանք, ղեկավարությունը
կդառնա ավելի գործունյա, մարտական, ըն-
դունակ պարտիական սկզբունքայնությամբ
ղնելու և լուծելու ժողովրդա-տնտեսական
կարևոր հարցերը, ավելի վճռականությամբ
հանդես գալու պետական ու պարտիական
կարգապահության խախտումների դեմ, ա-
պահովելու պարտիայի առաջադրած խըն-
դիրների անթերի կատարումը: Իսկ ինչպե՞ս
է այժմյան պրակտիկան. երբեմն պարտիա-
յի քաղկոմի, շրջկոմի, սկզբնական պարտ-
կազմակերպության բյուրոյի կազմում տա-
րիներ շարունակ անընդմեջ առաջադրվում
են միևնույն մարդիկ: Կարծես թե նրանք
«աստծո կամքով» աշխարհ են եկել հենց
միայն նրա համար, որ անընդհատ ընտրվեն
այս կամ այն ղեկավար օրգանում: Բայց չէ՝

որ նրանցից ոմանք կամաց-կամաց սկսում են շտեմնել իրենց աշխատանքի թերությունները, մեծամտանալ, հանդուրժել պետական ու պարտիական կարգապահության խախտումների, պլանների վիժեցման փաստերը, մի բան, որից խիստ տուժում է ընդհանուր գործը: Նոր Կանոնադրության նախագիծը վերջ է տալիս այդ աննորմալ դրությունը:

Կանոնադրության նախագիծում հանգամանորեն շարադրված են պարտիական դեկավար օրգանների, սկզբնական պարտկազմակերպությունների ֆունկցիաները, տրված է Լենինյան կոմերիտմիության, հասարակական մյուս կազմակերպությունների, արտապարտիական կազմակերպություններում պարտիական խմբերի դերն ու նշանակությունը պարտիային օգնելու, կոմունիզմի կառուցման նպատակին մասնաւոր ուժերը մոբիլիզացնելու գործում:

Վարդիմիր Իլյիչ Լենինի կողմից հիմնըված լինելով իբրև բանվոր դասակարգի առաջավոր ջոկատ, մեր պարտիան փորձություններով ու հաղթանակներով լի փառապանծ ուղի է անցել, դարձել սովետական մարքոզ ժողովրդի պարտիա և նրան վստահորեն առաջնորդում է դեպի այն հասարակարգը, որի դրոշի վրա կգրվի «Յուրաքան-

չյուրից՝ ըստ ընդունակութունների, յուրաքանչյուրին՝ ըստ պահանջմունքների» կոմունիստական սկզբունքը: Պարտիան հաղթել և հաղթում է, որովհետև նա իր մարքոզ գործունեության մեջ ղեկավարվում է մարքս-Լենինյան ուսմունքով: Այդ անընդհատ զարգացող, գիտականորեն հիմնավորված, կենսահաստատ ուսմունքի ստեղծագործական կիրառման հիման վրա է, որ պարտիան իր նոր ծրագրում հանդիսավոր կերպով հրուշակում է՝ սովետական մարդկանց ներկայիս սերունդը կապրի կոմունիզմի օրոք:

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիան, — նշված է Կանոնադրության նախագիծում, — միջազգային կոմունիստական ու բանվորական շարժման անկապտելի բաղկացուցիչ մասն է: Նա հաստատ կանգնած է պրոլետարական ինտերնացիոնալիզմի մարքս-Լենինյան փորձված սկզբունքների վրա, ակտիվորեն նպաստում է միջազգային մարքոզ կոմունիստական շարժման միասնության, բոլոր երկրների կոմունիստների մեծ բանակի հետ պարտիական կապերի ամրապնդմանը:

ՍՄԿՊ նոր Կանոնադրության նախագիծը պարտիայի Հոնիայան պլենումի որոշման հիման վրա հրապարակվել է ընդհանուրի

ծանոթութեան և այժմ լայնորեն քննարկվում է պարտիայի բոլոր անդամների ու անդամութեան թեկնածուների կողմից՝ սկզբնական պարտկազմակերպութիւնների դոնբաց ժողովներում, շրջանային ու քաղաքային պարտկոնֆերանսներում, իսկ առաջիկայում՝ ՍՄԿՊ Ծրագրի նախագծի հետ միասին կքննարկվի նաև Հայաստանի Կոմպարտիայի XXII համագումարում: Կոմունիստները միահամուռ հավանութիւն են տալիս պարտիական այդ կարևորագույն փաստաթղթերին, անում են իրենց առաջարկութիւններն ու դիտողութիւնները: Նրանք, ինչպես և բոլոր աշխատավորները, քաղաքական և ստեղծագործական հզոր վերելքի պայմաններում դնում են դեպի ՍՄԿՊ XXII համագումարը, որը կքննարկի և կհաստատի մեր դարաշրջանի մարքսիստական-լենինյան այդ երկու խոշորագույն փաստաթղթերը՝ պարտիային ու ժողովրդին զինելով կոմունիզմի կառուցման մարտական ծրագրով:

Ա. ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

700 ՀԱՋԱՐ ԿԻՆՄԵՏՐ՝ ՆՐԿՐԵԳՆԴԻ ՃՈՒՐՋԸ

Մենք հավատում ենք և գիտենք, որ հեռու չէ այն ժամանակը, երբ մարդու կողմից կառավարվող տիեզերանավերը ճանապարհ կհարթեն դեպի Լուսին, դեպի արեգակնային համակարգութեան մոլորակները:

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉՈՎ

Քերկրալի օրեր է ապրում սովետական ժողովուրդը: Մեր անծայրածիր երկրի բոլոր անկյուններում բուռն խանդավառութիւն, քաղաքական ու աշխատանքային վիթխարի ակտիվութիւն են առաջ բերել Սովետական Միութեան Կոմունիստական պարտիայի նոր Միութեան Կոմունիստական նախագծերը, Ծրագրի և Կանոնադրութեան մարդիկ տեսնում են որոնց մեջ սովետական մարդիկ տեսնում են կոմունիզմի կառուցման հոյակապ պլանը: Սովետական մարդիկ իրենց անհողողդդ կամքն ու պատրաստակամութիւնն են հայտնում այսուհետև ևս հերոսական աշխատանքով ամրապնդելու մեր երկրի տնտեսա-

կան և ուղղմական հզորութիւնը, կենսագործելու կոմունիզմի կառուցման մեծ խնդիրները:

Աշխարհը հիացած է սովետական գիտութեան և տեխնիկայի նվաճումներով: Մարդկութիւնը դեռևս գտնվում էր սովետական քաղաքացի, կոմունիստ Յուրի Գազարինի՝ պատմութեան մեջ առաջին տիեզերական թռիչքի ազդեցութեան տակ, դեռ չէին լռել ողջունի ծափերը երկրագնդի տարբեր մասերում, երբ աշխարհով մեկ կայծակի արագութեամբ տարածվեց սովետական ժողովրդի հանձարի նոր, էլ ավելի մեծ հաղթանակի լուրը: Օգոստոսի 6-ին և 7-ին սովետական «Վոստոկ—2» տիեզերանավով սովետական քաղաքացի, կոմունիստ, մաշոօր Գերման Ստեպանովիչ Տիտովը 25 ժամ 18 րոպեում երկրագնդի շուրջը կատարեց 17 պտույտ, անցնելով ավելի քան 700 հազար կիլոմետր տարածութիւն, և նախատեսված ծրագիրը կատարելուց հետո հաջող կերպով Հայրենիք վերադարձավ: Սովետական ժողովուրդը, ամբողջ աշխարհի առաջադեմ մարդկութիւնը ցնծութեամբ ընդունեցին սովետական գիտութեան և տեխնիկայի այդ նոր, անօրինակ հաղթանակը: Հերոս տիեզերագնաց Գերման

Տիտովին ուղարկած իր ողջունի մեջ Ն. Ս. Խրուշչովը նշեց, որ սովետական ամբողջ ժողովուրդը, ամբողջ առաջադեմ մարդկութիւնը դարեդար կհիշեն նրա այս սխրագործութիւնը իբրև հանուն մարդկութեան ծառայութեան կատարված արիութեան և քաջութեան օրինակ: Մի հերոսագործութիւն, որը մի անգամ ևս ցույց տվեց, թե ինչի է ընդունակ կոմունիստական պարտիայի դաստիարակած սովետական մարդը:

«Այդ սխրագործութեան մեջ, — ասված է Սովետական Միութեան կոմունիստական պարտիային և ժողովուրդներին, բոլոր երկրներին ժողովուրդներին ու կառավարութիւններին, ամբողջ առաջադեմ մարդկութեան ուղղված ՍՄԿՊ կենտրոնական Կոմիտեի, ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի Նախագահութեան և Սովետական Միութեան կառավարութեան Դիմումի մեջ, — արտացոլվեցին Սովետական Միութեան, մեր գի-

տութեան ու տեխնիկայի, սովետական ամբողջ ժողովրդի նոր վիթխարի նվաճումները՝ աշխարհի ամենաառաջավոր սոցիալիստական հասարակարգի մեծ առավելութիւնները... Սովետական նոր տիեզերագնացի հոյակապ թռիչքը ցույց է տալիս, որ հեռու չէ այն ժամանակը, երբ

մարդու կողմից կառավարվող տիեզերանավերը միջմոլորակային ուղեգծեր կհարթեն դեպի Լուսին, Մարս, Վեներա: Մարդկության առջև բացվում են տիեզերական տարածությունը նվաճելու և դեպի արեգակնային համակարգության մոլորակները թռիչքներ գործելու լայն հեռանկարները»:

Սովետական ժողովրդի հերոս զավակ Գերման Տիտովը իր տիեզերական անօրինակ երկարատև թռիչքը նվիրեց մեր հարազատ Կոմունիստական պարտիայի XXII համագումարին:

Հաղթանակած սոցիալիզմի մեր երկիրը, որը վստահորեն ընթանում է մարդկության ավանգարդում, ղեկավարության և տեխնիկայի իր վիթխարի նվաճումները ի սպաս է դնում աշխարհի ժողովուրդների բարօրության, կաշտն խաղաղության ամրապնդման գործին: Ինչպես ասված է պարտիայի Կենտկոմի, ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի Նախագահության և Սովետական կառավարության Դիմումի մեջ, տիեզերքի յուրացման գործում մեր նրվաճումները պատահական չեն, նրանք վառ կերպով հաստատում են սոցիալիզմ կառուցած ժողովրդի մեծ հզորությունը, արտադրում են կոմունիզմի օրինաչափ երթը: Միմիայն կոմունիզմ կառուցող ժողովուրդն է

ընդունակ այսքան կարճ ժամկետներում կատարելու այնպիսի սխրագործություններ, որ դարեր շարունակ երազել են համաշխարհային գիտության լավագույն ներկայացուցիչները:

Սովետական երկիրը տոնական ցնծության մեջ է: Ամենուրեք տեղի են ունենում միտինգներ ու ժողովներ, որոնցում սովետական մարդիկ օրինական հպարտությամբ են խոսում մեր գիտության ու տեխնիկայի փառավոր նվաճումների, տիեզերքի յուրացման ասպարեզում ձեռք բերած համաշխարհային հաղթանակների, մայր Տիտովի անօրինակ սխրագործության մասին: Արտահայտելով հայ ժողովրդի բուռն խանդավառությունը, ՍՍՌՄ ժողովրդական նկարիչ, Լենինյան մրցանակի լաուրեատ, ծերունազարդ վարպետ Մ. Սարյանը ասաց. «Նրբ լսեցի տիեզերական այս նոր թռիչքի մասին, ինձ թվաց, թե ես երիտասարդացա մի քանի տասնամյակով: Ու, թեև իմ 80-ն անց է, բայց ես հավատում եմ, որ կապրեմ կոմունիզմի օրոք, կտեսնեմ մարդկության դարավոր երազանքի բարձունքը»:

«Ես լսում էի Տիտովի թռիչքի վերաբերյալ ռադիոհաղորդումները և չէի ուզում հեռանալ ռադիոընդունիչի մոտից,— ասաց ան-

վանի գրող Մովսես Արազին, — ինձ թվում էր, թե «Վոստոկ—2» տիեզերանավի մեջ Տիտովը միայնակ չէ, թե նրա հետ տիեզերք են թռել մեր ամբողջ ժողովուրդը, մեր գիտությունը, մեր տեխնիկան: Ես հուզված ունկնդրեցի Նիկիտա Սերգենիչ Խրուշչովի հեռագիրը տիեզերագնաց Տիտովին: Ինչպիսի հոգատարություն մարդու հանդեպ: Այո՛, Տիտովի թռիչքով ապրում էր մեր ամբողջ անծայրածիր Հայրենիքը»:

Տիտովի ճակատագիրը գտնվում էր մեր պարտիայի ձեռքում: Ահա ամենամեծ երջանկությունը, մեր սխրագործող ժողովրդի ամենամեծ բերկրանքը:

1961 թվականի օգոստոսի 9-ին մեր մայրաքաղաք Մոսկվան ցնծությամբ, տոնական հանդիսավորությամբ դիմավորեց անվահեր տիեզերագնաց Գերման Տիտովին: Այդ օրը ոչ միայն մեր երկրի հայացքն էր ուղղված դեպի Մոսկվան, այլև ամբողջ մեր մոլորակի: Մոսկվայում, տիեզերագնացների այդ մայրաքաղաքում տոնվեց տիեզերքի յուրացման ուղղությամբ ձեռք բերված այդ մեծ հաղթանակը: Շքեղորեն զարդարված Մոսկվայի հարյուր հազարավոր բնակիչներ հավաքվել էին Վնուկովոյի օդանավակայանում, դուրս էին եկել փողոցներն ու հրապա-

րակները՝ հերոս օդաչուին արժանի կերպով դիմավորելու համար: Խիզախ տիեզերագրնացը Կոմունիստական պարտիային, Սովետական կառավարությանը, ամբողջ սովետական ժողովրդին ղեկուցեց արբանյակ-տիեզերանավով կատարած թռիչքն ավարտելու, տրված առաջադրանքները հաջողությամբ կատարելու մասին:

Սովետական ժողովուրդը ջերմորեն ընդունեց իր հերոս որդուն: Կոմունիստական պարտիայի և Սովետական կառավարության ղեկավար Ն. Ս. Խրուշչովը հայրաբար ողջունեց Գերման Տիտովին, բարձր գնահատական տալով նրա կատարած սխրագործությանը: «Վոստոկ—2» տիեզերանավով տիեզերագնաց օդաչու ընկ. Տիտովի թռիչքը, — իր ելույթում ասաց Ն. Ս. Խրուշչովը Կարմիր հրապարակում կայացած միտինգում, սովետական գիտատեխնիկական մտքի լուկ հերթական նվաճումը չէ, սովետական մարդու խիզախության ու արիության շնորհիվ կատարված միայն սխրագործություն չէ: Այդ փաստը նշանակալից է իր հսկայական բովանդակությամբ: Նրանում կարծես թե կենտրոնացել են թե մեր առաջնակարգ ինդուստրիայի հզորությունը, թե սովետական գիտության ու տեխնիկայի մեծագույն նվա-

ճումները, թե սովետական կարգի բարեբար
կենսաբեր ուժը, որի պայմաններում բացա-
հայտվում են մասսաների ձիրքերն ու ընդու-
նակությունները, մարդ իսկական ազատու-
թյուն է ստանում ստեղծարար աշխատանքի
և ոգեշունչ ստեղծագործության համար: Նը-
րանում՝ այդ հիանալի փաստի մեջ արտա-
ցոված են թե մեր ժողովրդի անցած պայ-
քարի ու աշխատանքի ամբողջ փառավոր ու-
ղին, թե մեր Հայրենիքի այսօրվա անհաղ-
թահարելի հզորությունն ու վեհությունը, թե
նրա սլացքը դեպի առաջ, դեպի նոր բար-
ձունքներ, դեպի խաղաղության, ժողովուրդ-
ների ազատության և բարեկամության ի-
դեալներ»:

Համաշխարհային մեծ նվաճման առթիվ
սովետական ժողովրդին ջերմորեն շնորհա-
վորեցին եղբայրական սոցիալիստական եր-
կրյունների կառավարութայններն ու ժողո-
վուրդները, կոմունիստական ու բանվորա-
կան պարտիաների ախանավոր գործիչները:
Արտահայտելով իրենց ժողովուրդների ջերմ
զգացմունքները, Տիտովի երկարատև տիե-
զերական թռիչքի առթիվ ողջունի հեռագրե-
րում նրանք ընդգծում են կապիտալիզմի նը-
կատմամբ սոցիալիզմի մեծագույն առավե-
լությունները, որոնց շնորհիվ հնարավոր

դարձավ սովետական գիտության և տեխնի-
կայի այդ փառահեղ հաղթանակը:

Այս օրերին ՍՄԿՊ Կենտկոմի, ՍՍՌՄ կա-
ռավարության, ընկ. Ն. Ս. Խրուշչովի, Հերոս
տիեզերագնաց Գերման Տիտովի անունով
անվերջ շնորհավորանքներ են ստացվում
աշխարհի բոլոր ծայրերից:

Այն ժամանակ, երբ իմպերիալիստները
ռազմաշունչ ելույթներ են ունենում, պա-
հանջում են ավելացնել իրենց զինված ուժե-
րը և ռազմական հատկացումները, Սովետա-
կան Միութայնը ճանապարհ է հարթում դե-
պի աստղերը, կոչ է անում բոլոր ուժերը
գործադրել ամբողջ աշխարհում կայուն խա-
ղաղութայն ապահովելու համար: Տիեզերքի
յուրացման ուղղությամբ ձեռք բերած նվա-
ճումները Սովետական պետութայնը ծառա-
յեցնում է ամբողջ մարդկութայն շահերին,
խաղաղութայն շահերին:

Սովետական գիտության ու տեխնիկայի
նոր մեծ հաղթանակը՝ տիեզերագնաց օդաչու
Գերման Տիտովի երկարատև տիեզերական
թռիչքը, մի վիթխարի առաջընթաց քայլ է
միջմոլորակային ճանապարհորդութայնների
իրականացման ուղղությամբ:

Վ. ՍԱՀԱԿՅԱՆ

ԱՄԵՆ ԻՆՉ ՍԱՐԴԿՈՒԹՅԱՆ
ԵՐԶԱՆԿՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՄԱՐ

500

1980

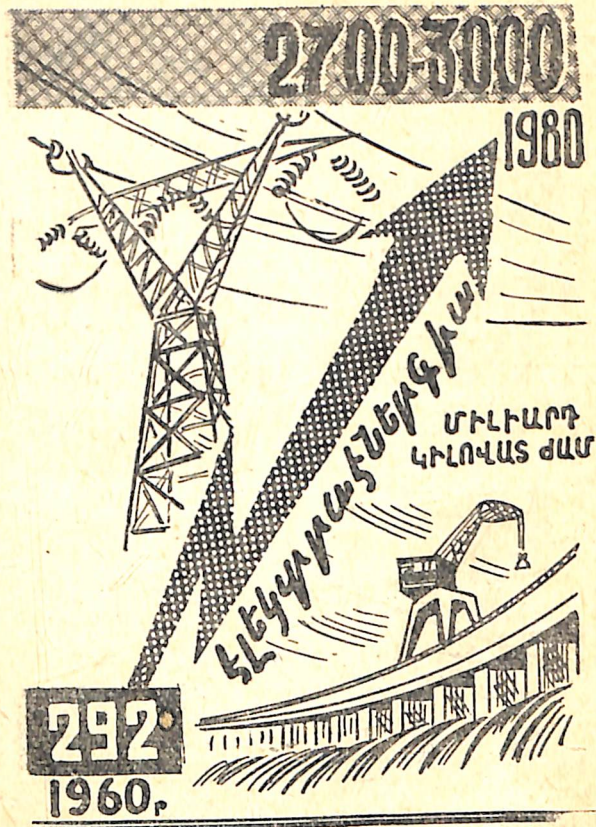
400

450%

Աճալիչ եկամույթ
Աճալիչ եկամույթ
Աճալիչ եկամույթ

100%
1960

ԱՆԿՊ
ԾՈՒԳՈՐԾ

ԹԵՄԱՆԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

1. Պարտիան գոյություն ունի ժողովրդի համար, նրան ծառայելու մեջ է տեսնում իր գործունեության իմաստը

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վ. Ի. Լենին — ՌԿ(Բ)Պ Մրագրի նախագիծը, *Երկեր*, հատոր 29, էջ 101—156, Հայպետհրատ, 1951:

Վ. Ի. Լենին — Ճառ Կոմունիստական պարտիայի դերի մասին, *Երկեր*, հատոր 31, էջ 283—288, Հայպետհրատ, 1952:

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉՈՎ — Կոմունիստական պարտիան սովետական ժողովրդի ղեկավար և կազմակերպող ուժն է Կոմունիզմի հաղթանակի համար մղվող պայքարում, Հայպետհրատ, 1959:

Պարտիան Կոմունիզմի ծավալուն կառուցման ժամանակաշրջանում, Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Մրագիրը — նախագիծ, էջ 166—174, Հայպետհրատ, 1961:

2. Ամեն ինչ մարդու համար

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վ. Ի. Լենին— Ինչ է Սովետական իշխանությունը, Երկեր, հատոր 29, էջ 295—296, Հայպետհրատ, 1951:

Վ. Ի. Լենին— Սոցիալիզմի նյութական հիմքը և Ռուսաստանի էլեկտրիֆիկացիայի պլանը, Երկեր, հատոր 32, էջ 591—592, Հայպետհրատ, 1952:

Ն. Ս. Խրոնիշչով— Սովետական ժողովրդի բարեկեցության անը: ՍՄԿՊ XXI համագումարին տված զեկուցումից, Հայպետհրատ, 1959:

Պարտիայի խնդիրները ժողովրդի նյութական բարեկեցության բարձրացման բնագավառում, Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Մրազիրը— նախագիծ, էջ 110—121, Հայպետհրատ, 1961:

3. Ժողովուրդը կոմունիզմի կառուցման վճռական ուժն է

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ն. Ս. Խրոնիշչով— Ելույթ ռադիոյով և հեռուստատեսությամբ 1961 թվականի օգոստոսի 7-ին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 8-ի համարում:

Պարտիայի խնդիրները տնտեսական շինարարության, կոմունիզմի նյութատեխնիկական բազայի ստեղծման և զարգացման բնագավառում, Սովետական Միության

Կոմունիստական պարտիայի Մրազիրը— նախագիծ, էջ 76—121, Հայպետհրատ, 1961:

Կոմունիզմի կառուցման Մրազիրը, «Պրավդա»-ի առաջնորդողը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 6-ի համարում:

4. ՍՄԿՊ նոր Կանոնադրության նախագիծը

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Կանոնադրությունը— նախագիծ, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 5-ի համարում:

Պարտիայի ներքին կյանքի կողմնորոշում, «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 6-ի առաջնորդողը:

5. Սովետական ժողովրդի մեծ հաղթանակը տիեզերական տարածության յուրացման գործում

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ն. Ս. Խրոնիշչով— Ճառ Մոսկվայի աշխատավորներին 1961 թվականի օգոստոսի 9-ի միտինգում, նվիրված տիեզերագնաց օդաչու Գ. Ս. Տիտովի դիմավորմանը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 10-ի համարում:

Ընկեր Ն. Ս. Խրոնիշչովի ողջույնի հեռագիրը Սովետական տիեզերագնաց, աշխարհում առաջին անգամ 25-ժամյա տիեզերական բոխի կատարած մայր Գեր-

ման Ստեպանովիչ Տիտովին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 8-ի համարում:

Գեայի տիեզերական տարածությունն սովետական երկրորդ տիեզերագնաց օդաչուի թռիչքի մասին, ՏԱՍՍ-ի հաղորդագրությունը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 8-ի համարում:

ՍՄԿՊ Կենտրոնական Կոմիտեի, ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի Նախագահության և Սովետական Միության կառավարության Դիմումը Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիային և ժողովուրդներին, բոլոր երկրների ժողովուրդներին ու կառավարություններին, ամբողջ առաջադեմ մարդկությանը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 8-ի համարում:

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉՈՎԻ հեռախոսազրույցը տիեզերագնաց Գ. Ս. Տիտովի հետ 1961 թվականի օգոստոսի 7-ին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 8-ի համարում:

Գ. Ս. Տիտով — Ճառ Մոսկվայի աշխատավորների 1961 թվականի օգոստոսի 9-ի միտինգում, նվիրված տիեզերագնաց օդաչու Գ. Ս. Տիտովի դիմավորմանը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 10-ի համարում:

6. Նոր հաջողություններով նշանավորենք

ՍՄԿՊ XXII համագումարը

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉՈՎ — Ելույթ ռադիոյով և հեռուստատեսությամբ 1961 թվականի օգոստոսի 7-ին, տպա-

գրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 8-ի համարում:

Առժամայել ղիմավորենք ՍՄԿՊ XXII համագումարը, սոցմրցությամբ ստանձնած պարտավորությունների կատարման մասին նյութեր, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի հուլիսի 27-ի համարում:

Ռեսպուբլիկան պատրաստվում է պարտիայի համագումարին, «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի հուլիսի 29-ի առաջնորդողը:

Հաջողությամբ կատարենք ՍՄԿՊ XXII համագումարի պատվին ստանձնած սոցիալիստական պարտավորությունը, ինֆորմացիա ՀԿՊ Կենտկոմի 9-րդ պլենումի մասին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի հուլիսի 23-ի համարում:

ՅԱ. Ն. ԶԱՐՈՐՅԱՆ — Ռեսպուբլիկայի պարտիական կազմակերպությունների մատակարան խնդիրները, զեկուցում ռեսպուբլիկայի պարտիական ակտիվ ժողովում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 10-ի համարում:

7. ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության նոր հաջողությունները

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉՈՎ — Ելույթ ռադիոյով և հեռուստատեսությամբ 1961 թվականի օգոստոսի 7-ին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի օգոստոսի 8-ի համարում:

ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1961 թվականի առաջին կիսամյակի պետական պլանի կատարման արդյունքների մասին, ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետին առընթեր Կենտրոնական Վիճակագրական Վարչության հաղորդագրությունը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի հուլիսի 21-ի համարում:

Հաշվալան ՍՍՌ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1961 թվականի առաջին կիսամյակի պետական պլանի կատարման արդյունքների մասին Հայկական ՍՍՌ Մինիստրների Սովետին կից Կենտրոնական Վիճակագրական Վարչության հաղորդագրությունը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի հուլիսի 29-ի համարում:

8. Նոր ուսումնական տարին

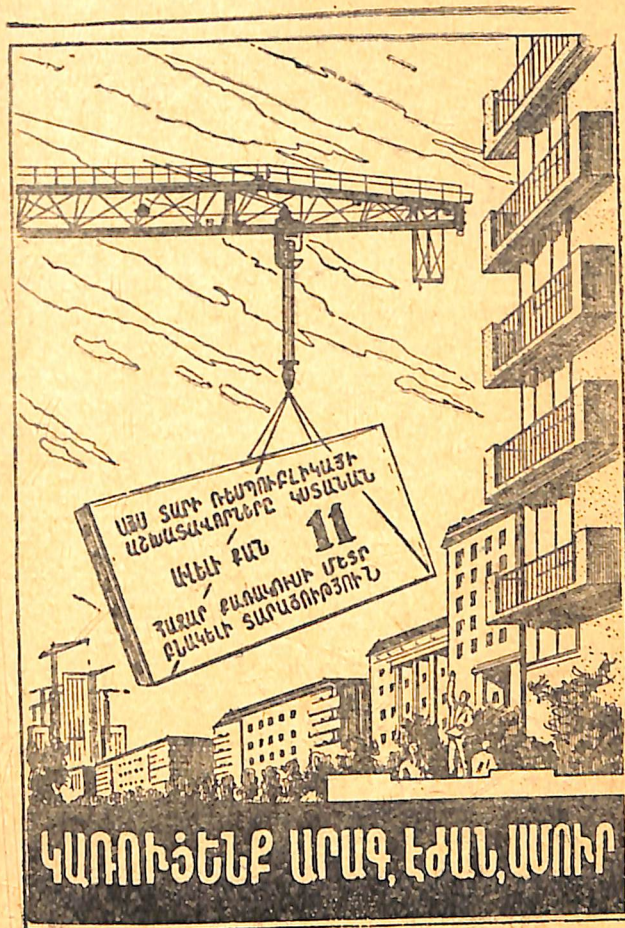
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Պարտիայի խնդիրները գաղափարախոսությամբ, դաստիարակությամբ, կրթությամբ, գիտությամբ ու կուլտուրայի բնագավառում, Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Ծրագիրը—նախագիծ, էջ 150—153, Հայպետհրատ, 1961:

Ուսումնական տարին մոտ է, «Ս. Հ.»-ի 1961 թվականի հուլիսի 22-ի առաջնորդողը:

Խմբագիր՝ Վ. Խ. ԵՆԳԻՐԱՐՅԱՆ

Ն Ո Ր Գ Ր Ք Ե Ր

- Վ. Տերյան.— Երկերի ժողովածու, հատոր 2, 506 էջ, գինը 77 կոպ.
- Հ. Պարոնյան.— Մեծապատիվ մուրացկանները, 86 էջ, գինը 29 կոպ.
- Էդ. Զբաղյան.— Գրականության տեսություն, 517 էջ, գինը 74 կոպ.
- Գ. Ա. Շաֆարյան.— Անտիրիոտիկների օգտագործումը անասնապահության մեջ, 61 էջ, գինը 7 կոպ.:
- Ա. Վարդանյան.— Մահվան ամրոցում, 148 էջ, գինը 48 կոպեկ:

Отдел пропаганды и агитации
ЦК КП Армении
БЛОКНОТ АГИТАТОРА
№ 16 1961 г.

ՎՅ 02255

Պատվեր 416

Տպաքանակ 8274

Հանձնված է արտադրության 12/VIII 1961 թ.:

Ստորագրված է տպագրության 19/VIII 1961 թ.:

ՀՍՍՌ Կուլտուրայի մինիստրության պոլիգրաֆար-
դյունաբերության և հրատարակչությունների գլխավոր
վարչության II տպարան, Երևան, Կոմենյանցի № 8,
Գինը 8 կոպ.